

3

Euskararen egoera eta erronkak ingurune digitalean; Euskararen Aholku Batzordearen begirada

Maite Goñi

Euskararen Aholku Batzordeko Ingurune digitalaren Batzorde-atalaren zuzendaria
euskaljakintza@gmail.com

Sarrera-data: 2019-04-28 / Onartze-data: 2019-06-05

Laburpena. Euskararen Aholku Batzordeko Ingurune digitalaren Batzorde-atalak hainbat zeregin hartu ditu bere gain azken urteetan, besteak beste, ingurune digitalean euskara sustatzeko egon litezkeen aukera eta arriskuei adi egotearena. Testuinguru honetan kokatu behar da 2016an argitaratutako “Euskarazko IKTak: Gomendioak herri-aginteentzat” liburuxka. Bide-orri honen helburu nagusia da ingurune digitalean, euskararen esparruan, erabakiak hartu edota ekimenak bideratzeko aukera eta ahalmena duen edonori -bereziki Administrazioari- norabide horretan aholkua eskaintzea eta balizko erronken berri ematea. Artikulu honetan, erronka nagusiak zeintzuk izan daitezkeen aipatzen dira. Horrekin batera, Ingurune digitalaren Batzorde-atalak erronka horiek identifikatze aldera emandako zein hurrengo bide-orrirako ematen ari den urratsak ere azaltzen dira. • **Hitz gakoak:** *Ingurune digitala, zaintza teknologikoa, euskara, hizkuntza-teknologiak, informazio eta komunikazio teknologiak (IKT).*

Abstract. Over recent years, the Digital Environment Section of the Basque Language Advisory Board has undertaken a series of tasks, including that of monitoring the potential opportunities and risks of the digital environment in relation to Basque language promotion. It is in this context that we must place the booklet published in 2016 entitled: ‘ICT in Basque: recommendations for policy-makers’. The principal aim of this roadmap is to offer advice to those working in the field of Basque promotion who have both the opportunity and authority to make decisions or channel actions in the digital environment (mainly public administrations) and to highlight the challenges which exist in this area. In this paper, we identify the main potential challenges and describe the work carried out by the Digital Environment Section of the Basque Language Advisory Board in this sense, through both its past and future roadmaps. • **Key words:** *Digital environment, technology monitoring, Basque, language technologies, information and communication technology (ICT).*

SARRERA

I

2014ko abenduaren 1ean, Euskararen Aholku Batzordearen (EAB hemendik aurrera) osaera, funtzionamendua eta lan-programa aztertu ziren EABaren Osokoak egindako bilkuran. Horrela, 2015-2016 aldian lanean jardungo zuten batzordeak eta haien eginkizun nagusiak zehaztu ziren. IKT Batzorde-atal Bereziari zegokionez, besteak beste, honako eginkizun hauek aurreikusi ziren bilkura hartan:

- Euskarazko IKTen gaineko datuen bilketa sistematizatua antolatzeko irizpideak finkatzea.
- Interneten euskarazko edukiak areagotzeko ekimenak eta lehen-tasunak zehaztea.
- Euskarazko tresna teknologikoak sortu eta sustatzeko lehentasunak finkatzea.
- Euskarazko IKTen ikusgarritasuna zabaltzeko bideak definitzea.
- IKTetan euskara garatzera zuzendutako diru-laguntzen deialdia hobetzeko proposamenak aztertzea.

Testuinguru honetan kokatu behar da EABaren IKT Batzorde-atalaren helburu nagusienetako bat: **IKTetan eta Interneten euskararen presentzia eta erabilera areagotzeko herri-aginteei gomendioak egitea**. Hau da, ingurune digitalean euskararen esparruan erabakiak hartu edota ekimenak bideratzeko aukera eta ahalmena duen edonori norabide horretan aholkua eskaintzea. Helburu hau gogoan, batzordearen lana hainbat zereginetan banatu zen:

1. Euskarazko IKT alorrean egon zitezkeen beharrak identifikatzea.
2. Identifikatutako beharren azterketa eta lehenespena egitea.
3. Lehentasun horietan sakontzea, eraginkortasun eta egingarritasunaren baitako sailkapena eginez.
4. "Euskarazko IKTak: Gomendioak herri-aginteentzat" dokumentua aurkeztea.

Komeni da argitzea, gaur egun, errealitate berrietara egokitu nahian, batzordeak izena aldatua duela. Horrela, Ingurune Digitalaren Batzorde-atala izena hartu du azken legegaldian, IKTak (Informazio eta Komunikazio Teknologia) kontzeptua gaindituz.

GOMENDIOEN SORRERA

I

Aipatutako helburua gogoan, hau da, IKTetan eta ingurune digitalean euskararen presentzia eta erabilera areagotzeko herri-aginteei gomendioak egitea, batzordekideei testuinguru anitz eta eragile ezberdinen-gandik jasotako egitekoen zerrenda luze bat helarazi zitzaion. Haiek

***Euskararen
Aholku
Batzordeko
Ingurune
digitalaren
Batzorde-atalak
hainbat zeregin
hartu ditu bere
gain azken
urteetan, besteak
beste, ingurune
digitalean
euskara
sustatzeko egon
litezkeen aukera
eta arriskuei adi
egotearena.***

**Ondoko
lehentasun-
zerrendara iritsi
zen batzordea
azterketa prozesu
sakon baten
ondoren: 1.
Euskararen
IKTen egoeraren
inguruko datuak
bildu.
2) Interneten
euskarazko
edukiak sustatu.
3) Euskarazko
tresnak sortu eta
sustatu...**

abiapuntu, ondoko lehentasun-zerrendara iritsi zen batzordea azterketa prozesu sakon baten ondoren:

1. Euskararen IKTen egoeraren inguruko datuak bildu:
 1. Datuak lortu (erabilera, sartzeta...). Euskararen IKTen egoeraren inguruko datu eguneratuak izateko bilketa sistematizatu eta hori euskararen adierazle sisteman integratu.
 2. Euskaldunok gehien erabiltzen ditugun aplikazioak, CMSak, sare sozialak... identifikatu eta ahalik eta azkarren itzuli/lokalizatu
 - a. Zaintza teknologikoa ziurtatu.
 - b. Sarean euskara sustatzen ari diren ekimenak identifikatu eta bultzatu.
2. Interneten euskarazko edukiak sustatu (baita euskara ikasteko edukiak ere):
 1. Euskarazko Wikipedia sustatu.
 2.
 - a. Ikus-entzunezko alorrean eragin.
 - b. Bideo-jokoen alorrean eragin.
 3. Publikoa den edukia sareratu (EITBren edukiak garrantzi handia duela kontuan izanda).
3. Euskarazko tresnak sortu eta sustatu.
 1. Hizkuntza-teknologiak garatzen lagundu eta berariazko plana garatu.
 2. Merkatuan agertzen diren berrikuntza arrakastatsuenak ahalik eta azkarren lokalizatu.
 3.
 - a. Hainbat aplikaziotarako tresnen garapena sustatu.
 - b. Administrazio publikoetan informatikako tresnak euskaraz konfiguratu.
4. Euskarazko IKTen ikusgarritasuna, garapena eta promozioa sustatu.
 1. Estrategikoak diren enpresekin etengabeko harremana eta elkarlanerako bideak sustatu.
 2. PuntuEUS fundazioaren garapena sustatu.
 3. Hizkuntzen industria indartzeko egitasmoak bultzatu.
5. Diru-laguntzen deialdia hobetzeko proposamenak aztertu.
 1.
 - a. Eduki propioak sortu eta etengabe edo maiz berritzen diren kontuan izan diru-laguntzak ematean.
 - b. Administrazioaren diru-laguntzaz sortutako edukien Copyleft politika arautu, lizentzia libreak bultzatuz.
 2. Irismen maila kontuan izan dirua banatzerakoan eta neurketa sistema bateratua erabili.

LEHENETSITAKO GOMENDIOAK ETA JARDUERA ZEHATZAK

I

Hobeste ariketa areago eraman nahian, atalak edo arloak alde batera uztea eta, proposamenen eginkortasun eta eraginkortasuna aintzat hartuta, **hamabi gomendio lehenestea** erabaki genuen batzordekideok. Jarraian topa daitezke lehenetsitako gomendioen behin betiko zerrenda eta gomendio bakoitzean proposatutako ekintza zehatzak:

1. Euskarazko Wikipedia sustatu.
 - a. Unibertsitate, GLAM (galeriak, liburutegiak, artxiboak eta museoak) eta Wikipediaren arteko lankidetzak bultzatu.
 - b. Wikilari egoiliarak sustatu.
 - c. Unitate didaktiko bat sortu irakasleek eta ikasleek Wikipedia eta Wikidia ezagutu eta ekarpenak egiten ikasteko.
 - d. Euskal Wikipediaren edizio topaketak eta maratoiak antolatu.
2. Estrategikoak diren enprekin etengabeko harremana eta elkarlanerako bideak sustatu.
 - a. SPRIren nazioarteko delegaritzen eredia jarraitu eta ordezkariak izendatu intereseko enpresa hauetan nahiz Eusko Jaurlaritzan.
 - b. Saio mugatu bat egin eragile nagusi horietako bat edo birekin, Google eta Facebookekin, esaterako.
 - c. Enpresa hauek Euskal Herrian lortzen duten balio ekonomikoaren neurketa egin. Handia bada, haien produktuak euskara ditzaten eskatu.
 - d. PuntuEUS Fundazioak azken urteetan enpresa horietako batzuekin izandako harremanaren ondorioz eskuratutako ezagutzaren berri izateko bidea egin.
3. Eduki propioak sortu eta etengabe edo maiz berritzen diren kon-tuan izan diru-laguntzak ematean.
 - a. Proiektuek ekoizten duten edukia zenbatu/neurtu.
 - b. Sare sozialetan duten irismena aitzat hartu.
4. Administrazioaren diru-laguntzaz sortutako edukien Copyleft po-litika arautu, lizentzia libreak bultzatuz:
 - a. Proiektuetarako sortzen diren lan guztiak, euskaraz egon ala ez, lizentzia libreekin argitara daitezen sustatu.
 - b. Aurretik lizentzia libreekin argitaratu dituzten eskatzaileen proiektuak lehenetsi.
 - c. Diruz laguntzen diren proiektuen sarreraren %50 edo gehiago diru publikoa den proiektuetako edukietan ezinbestean lizentzia libreak izan ditzaten eskatu, kasu berezietan salbuespenak ipiniz.

**Proposamenen
eginkortasun eta
eraginkortasuna
aintzat hartuta,
hamabi
gomendio
lehenestea
erabaki genuen
batzordekideok.**

**Bideo-jokoan
alorrean eragin:
a) Merkatuan
dauden bideo-
joko
arrakastatsuenak
euskaratu
(libreak badira)
edo euskara
daitezen sustatu
(ez badira
libreak).
b) Bideo-jokoan
munduko
eragileekin
harremanak
mantendu eta
bitartekaritza
lana egin (euren
jokoak euskara
ditzaten eta
etorkizunean
aterako
dituztenak
euskaraz ere
plazara ditzaten).**

- d. Lizentzia dualak sustatu. Hots, arrazoi praktikoengatik eduki bat lizentzia librerik gabe erabili behar bada, proiektua diruz lagundua izan dadin eduki berbera lizentzia librearekin ere argitara dadin sustatu.
 - e. Eusko Jaurlaritzak eduki libreen gordailu publiko eta doakoa sortu.
 - f. Eusko Jaurlaritzak GPL lizentzia eta Creative Commons lizentzien azken bertsioen eta ondorengo kalitatezko itzulpenak eta lokalizazioak bermatu.
5. Euskarazko IKTen inguruko datuak lortu (erabilera, sartzea...)
 - a. Diruz laguntzen diren proiektu guztien arrakasta neurtzeko behar diren datuak lortu.
 - b. Neurketa estandar bat diseinatu.
 - c. Neurgailu bat egokitu, "Piwik" edo antzeko bat, eta hura erabil dadin eskatu.
 - d. Urtero, edo behintzat, aldiro, inkesta bidezko emaitzekin erkatu sistema ezberdinek eman ditzaketan datuak.
 - e. Aginte taula sinple eta eraginkor bat osatu ekimen ezberdinak bilduko dituen.
 - f. Laguntzen diren IKTek euskararen sustapenean duten eragin-kortasuna neurtzeko parametroak erabaki eta taula batera ekarri.
 6. Ikus-entzunezkoen alorrean eragin.
 - a. Euskaraz diharduten telebistetako edukiak lizentzia librea izan dezaten sustatu, edonork erabiltzeko moduan ipiniz.
 - b. ETBko edukiak erraz topatzeko moduan ipintzeko aukerak aztertu.
 - c. Diruz laguntzen diren ikus-entzunezko edukiak libre izan daitezten bultzatu.
 - d. Gazteentzako ikus-entzunezkoak sarean egon daitezen sustatu.
 - e. Euskara eta gazteak lotzen dituzten ekimenak identifikatu eta babestu.
 - f. Gazteak euskaraz sor dezaten bultzatu (lehiaketak, youtuberrak...).
 - g. Ikus-entzunezkoen inguruan dabilen industria harremanetan ipini eta elkarlanerako sare bat sor dezaten sustatu.
 7. Bideo-jokoan alorrean eragin.
 - a. Merkatuan dauden bideo-joko arrakastatsuenak euskaratu (libreak badira) edo euskara daitezen sustatu (ez badira libreak).
 - b. Bideo-jokoan munduko eragileekin harremanak mantendu eta bitartekaritza lana egin (euren jokoak euskara ditzaten eta etorkizunean aterako dituztenak euskaraz ere plazara ditzaten).
 - c. Bideokontsolak eta jokoan plataformak lokalizatzen saiatu.

- d. Bideo-jokoen joerak jarraitu, arrakasta izaten hasten diren bezain laster haien euskaratzea bultzatzeko.
 - e. Euskaraz dauden kontsola, plataforma eta jokoen hedapenean lagundu.
 - f. Euskaraz arituko diren *gamer*-ak eta *gameplay*-ak sustatu.
 - g. Bideo-joko ikasketen eskaintza (ikasketa ofizialak, tailerrak...) euskaraz ere egon dadin sustatu.
8. Euskaldunok gehien erabiltzen ditugun aplikazioak, CMSak, sare sozialak eta bestelakoak identifikatu eta ahalik eta azkarren itzuli/lokalizatu.
- a. Datuen bilketa egitean, gehien erabiltzen ditugun aplikazioak, CMSak, sare sozialak, etab. zeintzuk diren galdetu.
 - b. Aplikazio, CMS, sare sozial, eta abarrak libreak direnean, euskarazko lokalizazioa eta itzulpena ondo daudela ziurtatu eta eguneratuta mantendu.
 - c. Jabedunen kasuan, enpresa horiekin bitartekaritza lana egin eta euskara ditzaten ahalbidetu edota bidea erraztu (estilo liburu bat sortu itzulpen hauek egiteko, hiztegi terminologikoa...).
 - d. Euskaraz sortutako aplikazioak bultzatu eta babestu.
9. Zaintza teknologikoa ziurtatu.
- a. Eragile ezberdinek (erakunde, akademia, adituak...) parte hartuko duten IKT eta Internet ikertegia sortu.
 - b. IKT eta Interneti buruzko euskarazko argitalpen eta komunikateak indartu.
 - c. Prospektibarako diziplina anitzeko lan taldeak osatu, etorkizunari begirako gai hauen inguruko ikerketak egingo dituztenak.
10. Sarean euskara sustatzen ari diren ekimenak identifikatu eta bultzatu.
- a. Komunitate hauei esker ona eman eta berariazko laguntza eskaini (euren lana aitortu, baliabideak edo sostengu ekonomikoa eskaini diru laguntza espezifiko edo ekimen zehatzen bidez, eta abar).
 - b. Komunitate hauek biltzeko ekimenak bultzatu eta proiektu bateratuak egiteko erraztasunak eman.
 - c. Komunitate hauen arteko etengabeko harremana sustatu.
11. Publikoa den edukia sareratu.
- a. Publikoa den eta euskaraz dagoen edukiaren inbentarioa egin (ikus-entzunezkoak, aldizkariak, entziklopediak, tesiak...) eta eduki hori sareratzeko nahiz lizentzia libreekin ipintzeko aukerak aztertu. Eduki horiek sareratzeko lehentasunak ezarri, besteak beste, irismena kontuan izanik.
 - b. ETB 1eko edukiek lizentzia librea izan dezaten sustatu, edo nork erabiltzeko moduan ipiniz.

Sarean euskara sustatzen ari diren ekimenak identifikatu eta bultzatu:

a) Komunitate hauei esker ona eman eta berariazko laguntza eskaini (euren lana aitortu, baliabideak edo sostengu ekonomikoa eskaini diru laguntza espezifiko edo ekimen zehatzen bidez, eta abar).

b) Komunitate hauek biltzeko ekimenak bultzatu eta proiektu bateratuak egiteko erraztasunak eman.

**2016ko
maiatzaren 16an
aurkeztu zen
publikoki
“Euskarazko
IKTak:
Gomendioak
herri-
aginteentzat”.**

- c. ETBko “Nahieran” dagoen edukiari “aurkibidea” ipini, erabiltzaileek errazago topa dezaten edukia. Beste telebista batzuetako eduki librea (Goiena...) “Nahieran” integratzea sustatu.
- d. Diruz laguntzen diren edukiak libre izan daitezen eta denon eskura ipin daitezen bultzatu.
- e. Googlerekin, besteak beste, etengabeko harremana ahalbidetu eta sareratutako eduki publikoaren berri eman (ahotsa, ikus-entzunezkoak, testua...). Zenbat eta eduki gehiago indexatu euskaraz, orduan eta hobeto garatuko dituzte euren produktuak euskaraz ere erabili ahal izateko.
- f. Euskal bideoteka edo mediateka sortu eta bertan dokumentalak, filmak, sailak, eta abar ipini, edonork kontsulta eta erabil ditzan.

12. Hizkuntza-teknologiak garatzen lagundu eta berariazko plana garatu.

- a. Euskarazko hizkuntza-teknologiak bultzatzeko berariazko plana garatu.
- b. Erosketa Publiko Berritzailearen edo antzeko tresnen bidez, administrazioak hizkuntza- eta ahots-teknologiak kontsumitzea bultzatu.
- c. Euskarazko hizkuntza-teknologiak software eta gailu ohikoenetan egon daitezen bultzatu.
- d. Euskarazko hizkuntza-teknologiaren zabalkundea bultzatu.

2016ko maiatzaren 16an aurkeztu zen publikoki “Euskarazko IKTak: Gomendioak herri-aginteentzat” (E liburuxka. Hura eskuratzeko interesa izanez gero, IREKIA ataletik eskura daiteke, bibliografian eskaintzen den estekari jarraituz. Bertan, gomendio bakoitzaren azalpen sakonagoa irakurri ahal izango da; izan ere, ondoko galderen erantzuna topatu ahal izango baita gomendio bakoitzarekin batera:

- Zertan datza gomendioa?
- Zergatik da garrantzitsua sustatzea?
- Zein ekimen zehatz egin daiteke hura bultzatzeko?

IKT Batzorde-atal Bereziaren lana izan zen, beraz, hasierako zereginen proposamen zerrenda luzea aztertu, proposamen berriak luzatu, moldatu eta lehenestea. Halaber, eginkizun zehatzak eta horiek gauzatzeko ekimenak proposatzea. Ibilbide honetan, batzordekideez gain, kanpoko hainbat eragile adituren aholkua ere kontuan izan zen.

Leheneste prozesua argitze aldera, komeni da jakitea arrazoi ezberdinak izan zirela kontuan hasierako zerrenda luze hartatik proposamen batzuk lehenesteko eta beste batzuk baztertzeke. Esaterako, batzuk ez ziren lehenetasunen zerrendara iritsi garrantzia kontuan izanda, alegia, beste ekimen batzuk garrantzitsuagoak jo zirelako. Beste batzuk, ordea, ga-

rrantzitsuak izanagatik ere, ulertu zen abian zeudela une hartan eta, hortaz, beste ekimen batzuk sustatzea eraginkorragoa izan zitekeela.

Inori ez dio ihes egiten gomendioak neurri eta zailtasun ezberdinetakoak direnik; edonola ere, bere horretan aurrera egitea erabaki zen, erakunde bakoitzari aukera emanaz, bere ahalbide eta ahalmenen baitan, gomendio batzuei ala besteei heltzeko.

Hari beretik, garrantzitsua da kontuan izatea proposatutako ekintzak adibide zehatzak baino ez zirela. Helburu nagusia 12 egitekoen garrantzia azpimarratzea, haien inguruko gogoeta eta eztabaida piztea eta, noski, argi pixka bat eskaintzea izan baitzen. Hain aldakorra den testuinguru honetan, gerta zitekeen erabakia hartzeko orduan aipatzen diren ekimenak baino zerbait eraginkorragoa egin ahal izatea edo aipatutako proposamenen bat bideragarri ez izatea.

HURRENGO BIDE-ORRIA LANTZEN

I Hurrengo bide-orria lantze aldera, ekimen ezberdinak burutu dira Ingurune Digitalaren Batzorde-atalean.

Alde batetik, txostena argitaratu eta bi urte geroago, 2018an, gomendioen ordura arteko betetze mailaren azterketa egitea erabaki zen, alegia, argitara eman zenetik azterketa burutu zen arte gomendio bakoitza herri-aginteez zein neurritan bete zuten ikertzea. Horrekin batera, ordura arte betetako gomendioen jarraipena egiteko adierazleak proposatu ziren eta 12 gomendioak erabat betetzeko urratsak identifikatzeko ahalegina ere egin zen. Horiek denak *“Euskarazko IKT-ak: gomendioak herri-aginteentzat” dokumentuaren diagnostikoa* izeneko lanerako barne-dokumentuan bildu ziren. Jarraian aurkezten dira bertatik ateratako hainbat ondorio:

1. Txostena 2020an iraungiko da

Gomendioak testuinguru jakin batean egin dira, eta epe jakin batean indarra galduko du euren proposamenak. Adostasun handia azaldu da 2020. urtea epemuga gisa jartzeko. 2020rako bete ez diren gomendioetatik abiatuta, elkarriketatuek proposatzen dute txostenaren hurrengo edizioa egin beharko litzatekeela, hori bai, txostena bera egiteko prozedura, helburuak eta abarrak berraztertuz.

2. Ez dago guztiz bete den gomendiorik

Proposatutako jarduerak kontuan hartuta, ez dago erabat bete den gomendiorik. Nolanahi ere, 1, 3, 5 eta 6 gomendioak izan dira betetze-maila altuena izan dutenak. Bereziki aipatzekoa da euskarazko Wikipedia

***Txostena
argitaratu eta bi
urte geroago,
2018an,
gomendioen
ordura arteko
betetze mailaren
azterketa egitea
erabaki zen,
alegia, argitara
eman zenetik
azterketa burutu
zen arte
gomendio
bakoitza herri-
aginteez zein
neurritan bete
zuten ikertzea.***

Emandako gomendioei jarraipena egin nahi izan diegu ahots ezberdinak batzordera ekarriz; eta esparruari dagokion zaintza egin nahi izan dugu, egon litezkeen aukera nahiz mehatxu ezberdinen berri izateko.

sustatzeko herri-aginte ezberdinetatik egin den ahalegina (1), diru-laguntzak ematean eduki propioen sorkuntza kontuan hartu izana (3) eta euskarazko ikus-entzunezkoen alorrean egin diren ekimen azberdinak (6).

3. Hainbat gomendio (2, 5, 9 eta 12) nagusitzen hasi da

Gomendio guztien edukia esanguratsua dela esan daiteke. Edonola ere, hainbat gomendioen (2, 5, 9 eta 12) garrantzia azpimarratzekoa da. Horien baitan, besteak beste, euskal hiztun komunitatearen ingurune digitaleko politika bateratzea, euskarazko ingurune digitalaren bilakaerari buruzko datu eraginkorrak izatea politika eraginkorrak zehazteko edota euskarazko ingurune digitalaren inguruko ikerketa etengabe egiteak bultzada handia eman diezaioke euskararen presentziari ingurune digitalean.

4. Gomendio berriei begira

Elkarrizketatuek lehentasunezkoztat jotzen dute txostenean dagoeneko jasota dauden gomendioei heltzea; hala ere, bi gai berri atera dira hainbatek proposatuta: datu handiak edo datu masiboak (Big Data) eta sakelako kontsumoa. Bide-orri berrian sartzeko egokiak izan daitezkeen gaiak lantzeko orduan, horien inguruko gogoeta bultzatuko da mahai-gainera litezkeen beste gai berri batzuekin batera.

Arestian aipatu bezala, hurrengo bide-orria lantze aldera, ekimen ezberdinak burutu dira Ingurune Digitalaren Batzorde-atalean. Batetik, aipatu bezala, gomendioen betetze maila aztertu da. Bestetik, eragile ezberdinak gonbidatu ditugu euskararen egungo egoera ingurune digitalean hobeto ulertzen saiatzeko. Helburua bikoitza izan da. Lehenik, emandako gomendioei jarraipena egin nahi izan diegu ahots ezberdinak batzordera ekarriz; eta, bigarrenik, esparruari dagokion zaintza egin nahi izan dugu, egon litezkeen aukera nahiz mehatxu ezberdinen berri izateko. Beraz, une honetan esan dezakegu iturri ezberdinetatik -diagnosi txostena, gonbidatutako eragileak eta beste- jasotako informazio aberatsa dugula esku artean hurrengo bide-orriari heltzeko, zeina 2020. urtean argitaratzea aurreikusten dugun. ●

BIBLIOGRAFIA

- Euskararen Aholku Batzordea (2016). *Euskarazko IKTak: Gomendioak herri-aginteentzat*. Gasteiz, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza. <https://www.irekia.euskadi.eus/eu/news/32675-euskarazko-iktak-gomendioak-herri-aginteentzat-dokumentua-aurrezteu-bilbon>
- Euskararen Aholku Batzordea (Ingurune Digitalean Euskara Sustatzeko Batzorde-atal Berezia) (2018). "Euskarazko IKT-ak: gomendioak herri-aginteentzat" dokumentuaren diagnostikoa. Argitaratugabeko txostena.